

دانشکده هنر و معماری

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته معماری
گرایش: منظر

طراحی نوار ساحلی با تاکید بر بوم‌گرایی
مطالعه موردی: ساحل بندر ترکمن

آیلار کلوی

استاد راهنما:

دکتر محمدرضا بمانیان

استاد مشاور:

دکتر مجتبی انصاری

تائیدیه اعضای هیات داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

اعضای هیئت داوران نسخه نهایی پایان نامه خانم آیلا کلوی تحت عنوان طراحی نوار ساحلی با تأکید بر بوم‌گرایی (ساحل بندر ترکمن) را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آنرا برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد می‌کنند.

امضاء	رتبه علمی	نام و نام خانوادگی	اعضای هیات داوران
	دانشیار	دکتر محمد رضا بمانیان	۱- استاد راهنما
	دانشیار	دکتر مجتبی انصاری	۲- استاد مشاور
	استادیار	دکتر مهدی حقیقت بین	۳- نماینده تحصیلات تکمیلی
	استادیار	دکتر مهدی زندیه	۴- استاد ناظر
	استادیار	دکتر مهدی حقیقت بین	۵- استاد ناظر

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) عبارت ذیل را چاپ کند:

«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد/ رساله دکتری نگارنده در رشته معماری منظر است که در سال ۱۹ در دانشکده هنر دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم/جناب آقای دکتر بهمنیان، مشاوره سرکلر خانم/جناب آقای دکتر انصاری و مشاوره سرکار خانم/جناب آقای دکتر _____ از آن دفاع شده است.»

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.

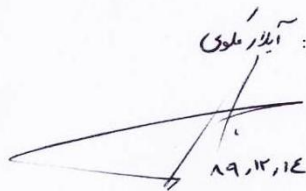
ماده ۵: دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تامین نماید.

ماده ۶: اینجانب ایلا ملوی دانشجوی رشته معماری مقطع کارشناسی ارشد

تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی: ایلا ملوی

تاریخ و امضا:

۱۴، ۱۳، ۱۹

آیین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاست‌های پژوهشی و فناوری دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیأت علمی، دانشجویان، دانش‌آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهش‌های علمی که تحت عناوین پایان‌نامه، رساله و طرح‌های تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد زیر را رعایت نمایند:

ماده ۱- حق نشر و تکثیر پایان‌نامه/ رساله و درآمدهای حاصل از آنها متعلق به دانشگاه می باشد ولی حقوق معنوی پدید آورندگان محفوظ خواهد بود.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه/ رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی باید به نام دانشگاه بوده و با تایید استاد راهنمای اصلی، یکی از اساتید راهنما، مشاور و یا دانشجو مسئول مکاتبات مقاله باشد. ولی مسئولیت علمی مقاله مستخرج از پایان‌نامه و رساله به عهده اساتید راهنما و دانشجو می باشد. تبصره: در مقالاتی که پس از دانش‌آموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/ رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳- انتشار کتاب، نرم افزار و یا آثار ویژه (اثری هنری مانند فیلم، عکس، نقاشی و نمایشنامه) حاصل از نتایج پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرح‌های تحقیقاتی کلیه واحدهای دانشگاه اعم از دانشکده ها، مراکز تحقیقاتی، پژوهشکده ها، پارک علم و فناوری و دیگر واحدها باید با مجوز کتبی صادره از معاونت پژوهشی دانشگاه و براساس آئین نامه های مصوب انجام شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه یافته ها در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرح‌های تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق معاونت پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این آیین‌نامه در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۸۷/۴/۱ شورای پژوهشی و در تاریخ ۸۷/۴/۲۳ در هیأت رئیسه دانشگاه به تایید رسید و در جلسه مورخ ۸۷/۷/۱۵ شورای دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب در شورای دانشگاه لازم‌الاجرا است.

«اینجانب...............دانشجوی رشته............... ورودی سال تحصیلی............... مقطع............... دانشکده............... متعهد می شوم کلیه نکات مندرج در آئین نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش های علمی دانشگاه تربیت مدرس را در انتشار یافته های علمی مستخرج از پایان نامه / رساله تحصیلی خود رعایت نمایم. در صورت تخلف از مفاد آئین نامه فوق الاشعار به دانشگاه وکالت و نمایندگی می دهم که از طرف اینجانب نسبت به لغو امتیاز اختراع بنام بنده و یا هر گونه امتیاز دیگر و تغییر آن به نام دانشگاه اقدام نماید. ضمناً نسبت به جبران فوری ضرر و زیان حاصله بر اساس برآورد دانشگاه اقدام خواهم نمود و بدینوسیله حق هر گونه اعتراض را از خود سلب نمودم».

امضا:...............
تاریخ:...............

تقدیم به:

مادر و پدرم که همه هستیم و انگیزه زندگییم از آنهاست...

و آرمان و آیدین.

تقدیر و تشکر

انجام این تحقیق، مدیون زحمات و راهنمایی‌های بزرگوارانی است که بر خود ضروری می‌دانم از زحمات آنها تشکر و قدردانی کنم.

از جناب آقای دکتر محمد رضا بمانیان، که با مساعدت و راهنمایی‌های ارزشمند ایشان انجام این تحقیق میسر گردید، از جناب آقای دکتر مجتبی انصاری که با سعه صدر و بیان نظرات مدبرانه‌ی خویش دستیابی به نتایج تحقیق را فراهم نمودند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌نمایم.

از جناب آقای دکتر زندیه و جناب آقای دکتر حقیقت‌بین که مسؤلیت ارزیابی و داوری این تحقیق را بر عهده داشته‌اند قدردانی می‌نمایم.

و سپاس گزارم از تمامی دوستانم به ویژه آقای اشکوه و خانم حمزه‌لوئیان که حضورشان دلگرمی‌رهم بود. و در پایان سپاس و تشکر از پدر و مادر عزیزم که مشوق و همراه همیشگی من در این راه بوده‌اند.

چکیده

امتداد کناره آب در شهرهای ساحلی، موقعیت فضایی برجسته و منحصر به فردی را ایجاد می کند که نقش عمده‌ای در ارتقا کیفیت بصری، محیطی و اجتماعی شهر ساحلی دارد. امروزه فقدان مدیریت صحیح و سیاست‌های بلند مدت مناسب و عدم ادراک صحیح طراحان از نقش مناظر طبیعی به مثابه بالاترین تجلی گاه فرهنگ و تمدن، به تجاوزی نامعقول و بی‌رویه به حریم و گستره‌های طبیعی و در نهایت به تخریب اکوسیستم های طبیعی منتج گردیده است. شهر بندر ترکمن، در شرقی ترین ساحل دریای خزر قرار گرفته است و نمود بارز ارزش های ویژه اکولوژیکی، محیطی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، تاریخی و جذابیت‌های گردشگری در بستری طبیعی می‌باشد. آنچه مسلم است جاذبه های فرهنگی منطقه ترکمن صحرا در کنار جاذبه های طبیعی، همچون وجود ساحل زیبا و استراتژیک بندر ترکمن همواره زمینه حضور هرچه بیشتر گردشگران را فراهم آورده است.

بر این اساس مسئله اصلی این پژوهش، طراحی نوار ساحلی بندر ترکمن در قالب ساحلی پویا، ضمن حفظ و تقویت ارزش‌های بومی منطقه است. به گونه‌ای که بتواند علاوه بر جلوه‌های طبیعی و فرهنگی، نیازهای جدید شهری را پاسخ دهد. در این زمینه بهره‌گیری از دیدگاه طراحی بوم‌گرا در حوزه طراحی منظر ساحلی و حفظ و تقویت ارزش‌های بومی و دستیابی به طراحی منظر مطلوب و ارتقا کیفیت منظر شهری در محدوده ساحلی از اهداف عمده پژوهش می‌باشد. در جهت پاسخ به سوال‌های تحقیق، روش تحقیق توصیفی- تحلیلی در نظر گرفته شده است. برای جمع‌آوری اطلاعات از مشاهده و بررسی اسناد و مدارک تاریخی، کتابخانه‌ای و اینترنتی، استفاده گردید. یافته‌های تحقیق نشان دهنده آن است که با استفاده از اصول مطرح در طراحی منظر نوار ساحلی، ارتباط موجود میان دریا، ساحل و شهر، از نظر کیفی ارتقا خواهد یافت. همچنین با به‌کارگیری ارزش‌های بومی منطقه به عنوان یک عنصر مهم در طراحی منظر نوار ساحلی بندر ترکمن، می‌توان کیفیت طراحی را ارتقا داد.

واژگان کلیدی: نوار ساحلی، معماری منظر، طراحی ساحل، بوم‌گرایی، بندر ترکمن.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات تحقیق

۱-۱ مقدمه:	۱
۲-۱ بیان مسئله:	۲
۳-۱ پیشینه تحقیق	۳
۴-۱ ضرورت تحقیق	۵
۵-۱ اهداف تحقیق	۵
۶-۱ محدوده تحقیق	۶
۷-۱ سوالات تحقیق	۷
۸-۱ فرضیات تحقیق	۷
۹-۱ روش تحقیق	۷
۱۰-۱ چارچوب تحقیق	۸

فصل دوم: اصول و معیارهای طراحی در نوار ساحلی

۱-۲ مقدمه	۱۱
۲-۲ تعریف منطقه ساحلی	۱۱
۱-۲-۲ تعریف ناحیه ساحلی طبق نظر Mangor	۱۲
۲-۲-۲ تعریف ناحیه ساحلی طبق نظر: Cicin- sain & knecht	۱۵
۳-۲ موقعیت جغرافیایی شهرهای ساحلی	۱۷
۱-۳-۲ بهره برداری از شهرهای ساحلی در گذر زمان	۱۸
۴-۲ سابقه ضوابط در طراحی ساحل	۱۹
۱-۴-۲ حریم ساحل	۱۹
۵-۲ توسعه در نوار ساحلی	۲۰
۱-۵-۲ تاریخ توسعه در نوار ساحلی	۲۰
۲-۵-۲ چگونگی توسعه شهری سواحل در زمان حاضر	۲۱
۳-۵-۲ توسعه آب‌کنارهای شهری	۲۴
۴-۵-۲ مفاهیم مرتبط با توسعه	۲۶

۲۷	۵-۵-۲ عوامل و محدودیت های توسعه
۲۸	۶-۵-۲ نگرشهای مختلف توسعه
۲۸	۷-۵-۲ آینده آب کنارهای شهری
۲۹	۶-۲ برنامه‌ریزی و مدیریت شهری در سواحل
۳۰	۱-۶-۲ مدیریت ناحیه ساحلی
۳۱	۲-۶-۲ چالش‌ها و رویکردهای موجود در برنامه‌ریزی و مدیریت نواحی ساحلی
۳۲	۱-۲-۶-۲ مسائل مناطق ساحلی و برنامه‌ریزی و مدیریت
۳۶	۷-۲ ساماندهی منظر ساحلی
۴۲	۸-۲ الگوهای ارتقا کیفی مناظر ساحلی
۴۲	۱-۸-۲ افزایش تعامل شهر با دریا
۴۲	۲-۸-۲ توقعات موردی از ساحل دریا و دریاچه
۴۷	۹-۲ نتیجه‌گیری

فصل سوم: بوم‌گرایی و ارزش‌های بومی در طراحی منظر

۵۱	۱-۳ مقدمه
۵۲	۲-۳ بوم و بوم‌گرایی
۵۲	۱-۲-۳ تعریف بوم و بومی
۵۳	۲-۲-۳ بوم‌گرایی
۵۴	۳-۳ ارزش‌های بومی
۵۶	۱-۳-۳ ارزش‌های منظر طبیعی
۵۹	۲-۳-۳ ارزش‌های فرهنگی
۶۲	۱-۲-۳-۳ هنر و فرهنگ
۶۳	۲-۲-۳-۳ فولکلور «فرهنگ عامه»
۶۴	۳-۳-۳ ارزش‌های انسان‌ساخت
۶۵	۴-۳ بوم‌گرایی در معماری و معماری منظر
۶۶	۱-۴-۳ ریشه‌های بوم‌گرایی در معماری
۶۸	۵-۳ تئوری‌های مطرح در معماری بوم‌گرا
۶۹	۶-۳ بوم‌گرایی در معماری منظر؛ رویکردهای بوم‌شناسانه در منظر
۶۹	۱-۶-۳ بوم‌شناسی منظر

۷۰	۲-۶-۳ وجوه بوم شناسی منظر
۷۲	۷-۳ ارزش های بوم شناختی
۷۳	۱-۷-۳ منظر بومی
۷۳	۲-۷-۳ زمینه‌های شکل دهنده منظر بومی
۷۴	۸-۳ نتیجه‌گیری: ضرورت استفاده از بوم‌گرایی در معماری منظر

فصل چهارم: بررسی مصادیق، نمونه‌های طراحی منظر ساحلی

۷۷	۱-۴ مقدمه
۷۷	۲-۴ ساحل کوچینگ مالزی
۸۴	۳-۴ ساحل ترویا، والنسیا، اسپانیا
۸۶	۴-۴ زمین‌ها و پارک ساحلی دان
۹۰	۵-۴ ساحل وان چای، هنگ‌کنگ
۹۵	۶-۴ بندر بوشهر
۹۸	۷-۴ ساحل هتل داریوش جزیره کیش
۱۰۱	۸-۴ ساحل هتل نارنجستان، نور، مازندران
۱۰۵	۹-۴ جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

فصل پنجم: شناخت بستر طرح؛ معرفی محدوده مورد مطالعه؛ مطالعات جغرافیایی، تاریخی، اجتماعی و

اقتصادی شهر ساحلی بندر ترکمن

۱۱۱	۱-۵ مقدمه
۱۱۲	۲-۵ قابلیت‌ها و امکانات و محدودیت‌ها و تنگناهای عملکردی
۱۱۲	۱-۲-۵ موقعیت‌های جغرافیایی بندر ترکمن
۱۱۲	۱-۲-۵-۱ موقعیت حاشیه‌ای
۱۱۲	۲-۲-۵-۱ موقعیت مرزی
۱۱۳	۳-۲-۵-۱ موقعیت صیدگاهی
۱۱۳	۴-۲-۵-۱ موقعیت گردشگاهی - توریستی
۱۱۳	۵-۲-۵-۱ موقعیت استراتژیکی
۱۱۴	۶-۲-۵-۱ دریای خزر
۱۱۴	۲-۲-۵ توان محیطی شهرستان «مسائل و مشکلات طبیعی و زیست محیطی»
۱۱۵	۱-۲-۲-۵-۱ بادها

۱۱۵ ۲-۲-۲-۵ نظام اقلیمی
۱۱۶ ۳-۲-۲-۵ نظام پوششی سطح زمین «پوشش گیاهی»
۱۱۷ ۴-۲-۲-۵ تالاب گمیشان «منطقه شکار ممنوع»
۱۱۸ ۵-۲-۲-۵ توپوگرافی
۱۲۰ ۶-۲-۲-۵ زلزله
۱۲۲ ۳-۵ سیمای تاریخی، فرهنگی
۱۲۲ ۱-۳-۵ ارزش‌های فرهنگی
۱۲۲ ۱-۱-۳-۵ معماری عشایر ترکمن
۱۲۳ ۲-۱-۳-۵ یورت ترکمن
۱۲۳ ۲-۳-۵ صنایع دستی
۱۲۳ ۱-۲-۳-۵ نقوش در فرهنگ ترکمن
۱۲۸ ۴-۵ سیمای عمومی شهر، بررسی محدوده طراحی
۱۲۹ ۱-۴-۵ دسترسی‌های منتهی به سایت
۱۳۰ ۲-۴-۵ بررسی مشکلات و تنگناها
۱۳۱ ۵-۵ نتیجه‌گیری
۱۳۴ ۱-۵-۵ نتیجه‌گیری سیمای طبیعی
۱۳۵ ۲-۵-۵ نتیجه‌گیری سیمای فرهنگی
فصل ششم: نتیجه‌گیری؛ طراحی منظر ساحلی بوم‌گرا	
۱۳۹ ۱-۶ طراحی منظر ساحلی بوم‌گرا
۱۴۱ ۱-۱-۶ عوامل و محدودیت‌ها
۱۴۱ ۲-۶ استراتژی مدیریت توسعه نواحی ساحلی بندر ترکمن
۱۴۲ ۳-۶ اهداف و راهکارهای طراحی در نوار ساحلی بندر ترکمن
۱۵۰ منابع
۱۵۷ پیوست الف: نظم نوین جهانی و شهرهای ساحلی
۱۶۲ پیوست ب: منظر فرهنگی؛ رابطه انسان با محیط در گذر زمان
۱۶۶ چکیده انگلیسی

فهرست جداول

- جدول ۱-۲ سه مفهوم مرتبط در برنامه سوم توسعه ملی ژاپن..... ۲۵
- جدول ۲-۲ طبقه بندی کاربری های کنار ساحل ۳۷
- جدول ۳-۲ اهداف، راهبردها و سیاستهای ساحل دریا و دریاچه..... ۴۳
- جدول ۳-۲ علل و خطرات بوجود آمده در شهرهای ساحلی ۴۸
- جدول ۴-۲ اثرات جهانی سازی بر شهرهای ساحلی ۴۹
- جدول ۱-۴ مقایسه نکات حائز اهمیت در مصادیق بررسی شده ۱۰۵
- جدول ۲-۴ نتایج حاصل از مقایسه و تجزیه و تحلیل نمونه‌های بررسی شده ۱۰۸
- جدول ۳-۴ الگوهای به دست آمده و راهکارهای عمومی از مصادیق ۱۰۹
- جدول ۱-۵ موقعیت و قابلیت‌های منطقه برای ارتقای موقعیت‌های بالقوه ۱۳۳
- جدول ۲-۵ تطبیق منظر ترکمن صحرا با دسته‌بندی‌های مختلف مناظر فرهنگی ۱۳۶
- جدول ۱-۶ مسائل اساسی در کاهش کیفیت مناظر و راهکارهای ارتقای آن..... ۱۴۰
- جدول ۲-۶ پیشنهادات طراحی در جهت ارتقای کیفیت منظر شهری، فرهنگی و طبیعی ۱۴۲

فهرست تصاویر

- تصویر ۱-۲ منطقه ساحلی و اجزای آن ۱۲
- تصویر ۲-۲ منطقه ساحلی و اجزای آن بر اساس نظر MANGOR ۱۳
- تصویر ۱-۳ لایه گذاری اطلاعات مک هارگ در ترکیب عوامل ۷۱
- تصویر ۱-۴ الگوهای بومی مورد استفاده در سایت ۷۹
- تصویر ۲-۴ پیاده راه طراحی شده با فضاهای مکث بین آب و خیابان اصلی ۸۰
- تصویر ۳-۴ الگوهای بومی (نقوش در کفسازی) مورد استفاده در طراحی ۸۱
- تصویر ۴-۴ استفاده از نقوش بومی که در صنایع دستی منطقه وجود دارد در تزیین نما، کف، حفاظ و... ۸۲
- تصویر ۵-۴ معماری بومی منطقه شامل ایوان‌ها رواق‌ها، سقف کنگره‌های ۸۲
- تصویر ۶-۴ استفاده از مجسمه‌ها و المان‌های بومی در جای جای طراحی ۸۲
- تصویر ۷-۴ حریم سواحل ماسه‌ای و صخره‌ای به صورت ماهرانه‌ای از هم تفکیک شده است ۸۵
- تصویر ۸-۴ قسمتهای سبز رنگ؛ موقعیت شش پروژه در نظر گرفته شده جهت توسعه ساحلی تورنتو ۸۸
- تصویر ۹-۴ ایجاد تریل‌های چوبی در طبیعت و امکان استفاده از درختستان‌ها و چمنزارهای گسترده ۸۸
- تصویر ۱۰-۴ ایجاد فضای سبز چند عملکردی ۸۹
- تصویر ۱۱-۴ ساحل وان چای در حال حاضر ۹۱
- تصویر ۱۲-۴ ساحل وان چای در سال ۱۹۳۰ ۹۲
- تصویر ۱۳-۴ اسکله‌ها و مسیر عبور ساحلی ۹۲
- تصویر ۱۴-۴ ایجاد پیاده روه‌های عریض به سمت دریا ۹۳
- تصویر ۱۵-۴ فضای عمومی؛ آمفی تئاتر روباز ساحلی ۹۳
- تصویر ۱۶-۴ محل بارگیری کشتی‌ها ۹۶
- تصویر ۱۷-۴ تجهیزات نامناسب و ناکافی برای کنار دریا ۹۶
- تصویر ۱۸-۴ محدوده هتل و پارک داریوش و موقعیت قرارگیری آن نسبت به دریا ۹۸
- تصویر ۱۹-۴ مجموعه هتل داریوش و محوطه شمالی آن ۹۹
- تصویر ۲۰-۴ استفاده از الگوی چهارباغ ایرانی در طراحی منظر سایت مجموعه ۱۰۰
- تصویر ۲۱-۴ استفاده از سمبل‌های تخت جمشید چون سرستون‌ها، کتیبه‌ها و الگوی چهارباغ ایرانی ۱۰۰
- تصویر ۲۲-۴ امکان استفاده از دریا برای ورزشهای آبی مانند جت‌اسکی ۱۰۲
- تصویر ۲۳-۴ محوطه باز ورودی هتل، ایجاد دید باز و مستقیم به سمت دریا، تاکید بر هندسه قرینه ۱۰۲
- تصویر ۲۴-۴ ایجاد کف‌سازی مناسب جهت تفکیک فضای مکث و عبور ۱۰۳
- تصویر ۲۵-۴ دید پرنده به قسمتی از منظر ساحلی ۱۰۴

- تصویر ۱-۵ پوشش گیاهی محدود منطقه. ۱۱۶
- تصویر ۲-۵ شوره‌زارهای وسیع مانعی جدی برای گسترش پوشش گیاهی منطقه محسوب می شود. ۱۱۷
- تصویر ۳-۵ پرندگان مهاجر و بومی منطقه. ۱۱۸
- تصویر ۴-۵ تالاب گمیشان. ۱۱۸
- تصویر ۶-۵ تصاویری از نقوش حاشیه فرش ترکمن. ۱۲۵
- تصویر ۷-۵ تصاویری از نقوش زمینه فرش ترکمن. ۱۲۶
- تصویر ۸-۵ نمایی از خیابان اصلی شهر. ۱۲۸
- تصویر ۹-۵ تصویر راه های دسترسی به سایت. ۱۲۹
- تصویر ۱۰-۵ نامناسب بودن محل استفاده از قایق‌های موتوری. ۱۳۰
- تصویر ۱۱-۵ عدم پیشبینی بستر مناسب برای برقراری کمپ‌های ساحلی، امکانات پذیرایی و اقامتی. ۱۳۱
- تصویر ۱۲-۵ فقدان پلاژ مناسب و مجهز به امکانات توریستی. ۱۳۱
- تصویر ۱-۶ پیشنهادات طراحی. ۱۴۳
- تصویر ۲-۶ پیشنهادات طراحی. ۱۴۳
- تصویر ۳-۶ پیشنهادات طراحی. ۱۴۴
- تصویر ۴-۶ پیشنهادات طراحی. ۱۴۴

فهرست نقشه‌ها

نقشه ۱-۱	جانمایی بنادر و اسکله های استان گلستان و مازندران بر روی تصویر ماهواره ای ETM	۶
نقشه ۱-۴	نقشه موقعیت سایت ساحل کوچینگ	۷۸
نقشه ۲-۴	پلان عمومی منطقه	۸۳
نقشه ۳-۴	پلان بزرگنمایی	۸۳
نقشه ۴-۴	مقاطع عرضی	۸۳
نقشه ۵-۴	موقعیت زمین‌ها و پارک ساحلی دان؛ نحوه اتصال شهر و رودخانه از طریق زمینهای دان	۸۷
نقشه ۶-۴	ارتباط رودخانه، فضاهای سبز و دسترسی‌های اطراف	۹۰
نقشه ۸-۴	در نظر گرفتن دسترسی‌های جدید جهت تقویت ارتباط شهر با دریا	۹۴
نقشه ۷-۴	پلان پارک ساحلی وان‌چای	۹۴
نقشه ۹-۴	موقعیت پارک در ضلع غربی بندر بوشهر	۹۶
نقشه ۱۰-۴	ایجاد مسیرهای نرم و ارگانیک از هتل به سمت دریا	۹۹
نقشه ۱-۵	موقعیت استان گلستان و بندر ترکمن	۱۱۱
نقشه ۲-۵	موقعیت شهرستان ترکمن در ایران	۱۲۰
نقشه ۳-۵	موقعیت بندر ترکمن نسبت به دریای خزر و خلیج گرگان	۱۲۱
نقشه ۴-۵	نقشه شهر، دسترسی‌ها، گره‌های اصلی شهر	۱۲۸
نقشه ۵-۵	محدوده طراحی	۱۲۹

فهرست نمودارها

- نمودار ۱-۲ مراحل بهره‌برداری از نوارهای ساحلی ۱۸
- نمودار ۲-۲ نمودار سیاستهای اعمال شده در فرایند برنامه‌ریزی شهری ۳۴
- نمودار ۳-۲ مهمترین فعالیتهای توسعه منظر ساحلی ۳۷
- نمودار ۱-۳ دیدگاههای بوم‌شناسی منظر و هدف‌گذاری آنها ۷۲
- نمودار ۲-۳ دسته‌بندی کلی منظر بومی و زمینه‌های شکل‌دهنده آن ۷۴

فصل اول: کلیات تحقیق

۱-۱ مقدمه:

شهرهای ساحلی به طور اجتناب ناپذیر کانون اصلی توجه در قرن ۲۱ خواهند بود و این گرایش اساسا ناشی از سکونت گزینی و رشد روز افزون جمعیت در این مناطق و تحولات اقتصادی در جهان می باشد. محاسبات نشان می دهند که جمعیت فعلی سواحل در جهان، برابر با جمعیت کل جهان در سال ۱۹۵۰ و در حدود ۵۰ درصد کل جمعیت فعلی است. رشد جمعیت در نواحی ساحلی مختص کشورهای در حال توسعه نمی باشد بلکه نیمی از جمعیت کشورهای توسعه یافته جهان نیز اینک در محدوده ای با فاصله ۶۰ کیلومتری از ساحل زندگی می کنند.

تردید وجود ندارد، در اکثر کشورها تمرکز مردم در شهرهای ساحلی مجموعه ای از اثرات منفی زیست محیطی و اجتماعی ایجاد می کنند حتی عملکرد فعلی شهرها، بویژه در کشورهای جهان سوم به گونه ای است که دلایل اکولوژیکی برای قرار گرفتن اولیه شهرها و جاذبه های بالقوه ای که دارند، آنها را در مناطق ساحلی مورد تهدید قرار داده اند. اما شایان توجه است که شهرهای ساحلی در قبال تهدیدات، فرصت های فراوانی برای راه حل های خلاق دارا می باشند که به شهرهای ساحلی نقش کاتالیزور مثبتی به عنوان "دروازه توسعه شهرهای داخلی" می دهند. استفاده بهینه از قوت ها و فرصت های موجود در شهرهای ساحلی در گرو اعمال رویکردی موثر در این نواحی است.

ساختار محیط زیست شهر های ساحلی به گونه ای است که به صورت یک ناحیه دو قطبی دیده می شود که در طرف خشکی به پسرانه منظره ی شهری و در سمت آب به یکپارچگی عملکردی اکوسیستمی کرانه ساحلی محدود می گردد.

از نیمه دوم قرن بیستم به دنبال آسیب های فراوان وارد شده به آب کنار ها که ناشی از فعالیت های انسانی (همچون صنعت، تجارت و حمل و نقل) بوده است. نگاه جدیدی معطوف به حفاظت و استفاده بهینه از این مناطق شد. در این راستا، باز توسعه آب کنارها و ساماندهی کیفی مناظر آنها، با رویکرد تعامل بهینه میان شهر و ساحل مد نظر قرار گرفت. در این میان معماری منظر به سبب برخورداری از دانش محیطی و اکولوژی و خلاقیت های طراحانه توأم با رویکرد بوم شناسانه با درک ارزش های فرهنگی و قابلیت های طبیعت، به بهبود کیفیت شاخصه های زیست محیطی در جوامع زیستی پرداخت.

۱-۲ بیان مسئله:

امتداد کناره آب در شهرهای ساحلی، موقعیت فضایی برجسته و منحصر به فردی را ایجاد می کند که نقش عمده‌ای در ارتقا کیفیت بصری، محیطی و اجتماعی شهر ساحلی دارد. نوارهای ساحلی علاوه بر ایجاد فضای مطبوع و حفظ حیات جانوری، به عنوان مکان‌های ویژه در خلق فضاهای جمعی خاطره‌انگیز محسوب می‌شود. که تاثیر زیادی در شکل‌گیری هویت منظر شهری دارند. طراحی نوار ساحلی تاثیر مستقیمی بر ساختار شهر، کیفیت اکولوژیک و نحوه زندگی شهروندان دارد. امروزه فقدان مدیریت صحیح و سیاست‌های بلند مدت مناسب و عدم ادراک صحیح طراحان از نقش مناظر طبیعی به مثابه بالاترین تجلی‌گاه فرهنگ و تمدن، به تجاوزی نامعقول و بی‌رویه به حریم و گستره‌های طبیعی و در نهایت به تخریب اکوسیستم های طبیعی منتج گردیده است.

بنابراین به نظر می‌رسد پیوند عمیق شهرها با طبیعت و مناظر پیرامونی، می تواند موجبات سرزندگی و پویایی اجتماعات بشری را فراهم آورد. مناظری که راوی خاطرات جمعی، فردی و فرهنگی گذشتگان ما بوده‌اند. چرا که تفرج در گستره‌های طبیعی می‌تواند بسیاری از ما را از روزمرگی و فشار عصبی خیابان‌های شهر دور کرده و سبب آرامش ما شود (بل، ۱۳۸۲، ص. ۲۷۳). "زمین، هوا و آب منابع جایگزین ناپذیر و ضروری حیات‌اند، لذا دربرگیرنده ارزش‌های اجتماعی است" (هارگ، ۱۳۸۶، ص. ۱۰۴). نکته حائز اهمیت این است که "تخریب و نابودی مناطق و اکوسیستم های آبی بسیار سریع‌تر از دیگر اکوسیستم‌ها صورت می‌پذیرد. رودخانه‌ها، دریاچه‌ها، باتلاق‌ها، تالاب‌ها و آبشارها در این جهان نقش مهمی را در چرخه آب از طریق تنظیم جریان آب و نگهداری کیفیت آن ایفا می کنند. با این حال، این اکوسیستم ها در سراسر جهان به علت استفاده بیش از حد برای مصارف کشاورزی در معرض خطر می‌باشند، به گونه‌ای که در حال حاضر ۵۰ درصد تالاب‌های جهان نابود شده‌اند (IUCN, 2007, pp.1-3).